

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Beüf.10887/2018/3.

A Fővárosi Ítéltábla Budapesten, a 2018. december 17. napján megtartott tanácsülésen meghozta az alábbi

VÉGZÉST

a terhelt összbüntetési ügyében a Budapest Környéki Törvényszék 2018. október 25. napján kelt - a terhelt utólagos összbüntetési eljárás megindítására irányuló indítványát elutasító - 20.Bpk.48/2017/24. számú határozatát helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

A Budapest Környéki Törvényszék a 2017. június 22. napján kelt - és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Beüf.10.587/2017/11. számú határozata folytán 2017. szeptember 14. napján jogerőre emelkedett - 20.Bpk.48/2017/4. számú ítéletével az alábbi alapítéletekkel kiszabott szabadságvesztés büntetéseket összbüntetésbe foglalta:

1. A Budapest Környéki Törvényszék 2012. december 10. napján kihirdetett - és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.115/2013/97. számú határozata folytán 2014. július 10. napján jogerőre emelkedett - 24.B.132/2010/69. számú ítéletével csalás büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt kiszabott 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és 5 év közügyektől eltiltás. Elkövetési idő: 2008. február 27. napja - 2008. október 17. napja. Ezen szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2015. november 10. napján vették fogamatba, befejezésének várható időpontja 2020. november 9. napja.
2. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2015. április 21. napján kihirdetett - és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 28.Bf.8376/2015/47. számú határozata folytán 2016. április 14. napján jogerőre emelkedett - 7.B.30.293/2013/378. számú ítéletével zugirászat büntette és más bűncselekmények miatt kiszabott 3 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és 4 év közügyektől eltiltás. Elkövetési idő: 2007. december 13. napja - 2010. március 17. napja. Ezen szabadságvesztés büntetés végrehajtásra vár.

A törvényszék az összbüntetés tartamát 6 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésben határozta meg azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

A terhelt az elsőfokú bíróságra 2018. október 13. napján érkezett beadványában indítványozta, hogy a törvényszék a fenti számú összbüntetési ítéletet a 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 839. § és 840. § szabályozott eljárás keretében változtassa meg és állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra bocsátható.

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. október 25. napján kelt 20.Bpk.48/2017/24. számú határozatával az indítványt elutasította.

A határozat ellen a terhelt védője az elsőfokú bíróságra 2018. november 8. napján érkezett beadványában fellebbezéssel élt. Véleménye szerint az első fokon eljáró bíróság téves jogi

álláspontra helyezkedett, mivel a feltételes szabadság lehetőségéből való kizárást a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 95. § (4) bekezdésére alapította, mely jogszabályhely 2017. január 1. napjától hatályos. A terhelt vonatkozásában azonban az összbüntetésbe foglalás lehetősége már 2016. évben megnyílt, mindössze azért nem került sor a terhelt kérelmére ezen eljárásra, mert egy akkor még folyamatban lévő büntetőügyének lezárását meg kívánta várni, hogy az ott esetlegesen kiszabott szabadságvesztés büntetést is összbüntetésbe lehessen foglalni, mely eljárás azonban a jogerős felmentésével ért véget. Erre tekintettel az eljáró törvényszék tévesen értelmezte a jogszabályi rendelkezéseket, és indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla változtassa meg az elsőfokú bíróság határozatát és utólagos összbüntetési eljárásban állapítsa meg, hogy a terhelt feltételes szabadságra bocsátható. Érvelése alátámasztására csatolta a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 8.Bpk.1608/2018/2. számú végzésének anonimizált változatát.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a másodfokú bíróságra 2018. december 1. napján érkezett BF.536/2018/5. számú átiratában a fellebbezést alaposnak találta. Álláspontja szerint a Btk. 95. § (4) bekezdése csak 2017. január 1. napjától lépett hatályba, és mivel az összbüntetési eljárás lehetősége már ezt megelőzően, 2016-ban megnyílt, így nem lehet hivatkozni ebben az eljárásban erre a jogszabályhelyre. A Btk. 95. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés pedig a jelen ügyre nem vonatkozik, mivel nem az alapítéletekben vonták meg a feltételes szabadság kedvezményét. A Btk. 95. § (3) és (4) bekezdése nem ugyanazon eseteket szabályozza, melyek alapján az elsőfokú bíróság tévedett a feltételes szabadság engedélyezésével kapcsolatban, álláspontja alátámasztásul hivatkozott a fenti jogszabályhelyek miniszteri indoklására, illetve a 3/2002. BJE. határozat III. pontjára. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 610. § alapján helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság határozatát és utasítsa új eljárás lefolytatására.

A fellebbezés nem alapos.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a Budapest Környéki Törvényszék 24.B.132/2010/69. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetésére vonatkozóan utólagosan a Fővárosi Törvényszék 21.Ff.12.556/2015/2. számú, 2015. december 16. napján jogerőre emelkedett határozatával a terheltet kizárta a feltételes szabadság kedvezményéből, mivel a szabadságvesztés büntetését önhibájából nem kezdte meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint mindenek előtt azt kell tisztázni, hogy a terhelt beadványában hivatkozott 10/2018. (VII. 18.) AB határozat jelen ügyben nem alkalmazható, mivel ezen határozat kifejezetten az 1978. évi IV. törvény és a 2012. évi C. törvény összbüntetésre vonatkozó rendelkezéseiről szól, az ezen jogszabályok alkalmazhatóságát szabályozó átmeneti rendelkezést, nevezetesen a 2012. évi CCXXIII. törvény 3. §-át semmisítette meg. Az erre való terhelti hivatkozás téves, az összbüntetési ítélet alapját képező ítéletek mind a hatályos Btk. alatt emelkedtek jogerőre, így a megsemmisített rendelkezés korábbi alkalmazása fel sem merülhetett ezen összbüntetési eljárás bármely szakaszában.

A Btk. 95. § (3) bekezdése szerint ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontját a legszigorúbb rendelkezés alapján kell meghatározni. Nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt az összbüntetésből, ha bármelyik szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

Ezen paragrafus (4) bekezdése alapján ha azt a szabadságvesztést, amellyel kapcsolatosan az elítéltet önhibájából eredően zárták ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből, utóbb összbüntetésbe foglalják, akkor az elítélt az összbüntetésből sem bocsátható feltételes szabadságra.

Jelen összbüntetési eljárás törvényi lehetősége 2016. április 14. napján nyílt meg. A Btk. 95. § (3) bekezdése 2015. január 1. napjától, míg a (4) bekezdése 2017. január 1. napjától hatályos. Jól látható, hogy a 20.Bpk.48/2017/4. számú összbüntetési ítéletnek mind meghozatala, 2017. június 22. napján, mind jogerőre emelkedése, 2017. szeptember 14. napján a Btk. 95. § (3) bekezdésében foglaltak irányadóak voltak. Az ügyészség átiratában mindkét bekezdéshez fűzött miniszteri indoklásra hivatkozott, azok lényegét azonban tévesen értelmezte.

A Btk. 95. § (4) bekezdéséhez fűzött indokolás így szól:

Eltérő volt a gyakorlat megítélése abban a tekintetben, hogy ha az elítéltnak a feltételes szabadságból való kizárásáról a megjelenési kötelezettség elmulasztása miatt rendelkezett a büntetés-végrehajtási bíró, akkor ez a rendelkezés, amelyet nem az alapítéletben mondtak ki, kihat-e az összbüntetésbe foglalás esetére, vagy azt külön meg kell vizsgálnia a bíróságnak és egyedileg kell eldöntenie. A törvény a jogalkalmazás egységessége érdekében erre az esetre is a Btk. 95. § (3) bekezdésébe foglalt szabályt rendeli alkalmazni, vagyis, hogy az elítélt nem bocsátható feltételes szabadságra, ha az összbüntetésbe foglalt valamely alapítélettel kiszabott szabadságvesztés esetén azt kizárták.

A miniszteri indoklás szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a Btk. 95. § (4) bekezdésének törvénybe iktatása azért volt szükséges, mert a (3) bekezdés megszövegezése során a jogalkotónak nem sikerült egy teljesen egyértelmű rendelkezést alkotnia. Az indoklás szövege maga is felveti a jelen eljárás tárgyát képező problémakört a feltételes szabadságra bocsáthatóság utólagos, nem alapítéletben történő megvonása esetére, és ezen ellentmondás feloldására a (3) bekezdés rendelkezéseire utal, mint alkalmazandóra, indokaként pedig a jogalkalmazás egységességét hívja fel. Tehát a (4) bekezdés egy már korábban, a Btk. 2015. január 1. napján hatályba lépő módosításának időpontjában is meglévő jogalkotói szándék kétséget kizáró és egyértelmű kinyilatkoztatása.

A Btk. 95. § (3) és (4) bekezdésére vonatkozó kommentár szerint:

A Btk. 95. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt az összbüntetésből, ha bármelyik szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a feltételes szabadságra bocsátás kizárásának alapja a Bv. tv. 87. § (1) bekezdése, azaz az elítélt a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdte meg. Mivel az összbüntetésbe foglalt valamely alapítélettel kiszabott szabadságvesztés esetén kizárt az elítélt feltételes szabadságra bocsáthatósága, így ez lesz tehát irányadó akkor, ha az utóbb összbüntetésbe foglalt szabadságvesztéssel kapcsolatban a bv. bíró a megjelenési kötelezettség elmulasztása miatt rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás kizárásáról.

A kommentár szövege szintén a miniszteri indoklásban fellelhető alapkoncepciót támasztja alá, egyértelműen nevesítve a Bv. tv.-ben megfogalmazott terhelti mulasztás esetét és ugyancsak a Btk. 95. § (3) bekezdésének alkalmazására utal. Ennek okát megfelelően kifejti, ebben az esetben a terhelt a meg nem kezdett szabadságvesztés büntetés kapcsán nem jogosult a feltételes szabadságra az összbüntetésbe foglalt szabadságvesztés esetén sem. A kommentár szövegéből, illetve magából a szöveggörnyezetből is látható, hogy a (4) bekezdés csak egy pontosítást tartalmazó jogszabályhely, a mögöttes szándék már jóval korábban megvolt, és a jogalkotó ezen célt is benne foglaltatva tekintette már a (3) bekezdés beiktatása során.

Mindezen törvényhozói szándék vizsgálatának azért van jelentősége, mert az Alaptörvény 28. cikke kimondja, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályokat azok céljával összhangban

értelmezik, és ezen tevékenységük során a józan észnek és a közjónak is megfelelő célt szolgálnak. Ezekre tekintettel pedig nem értelmezhető máshogy a jogalkotó szándéka, mint hogy a jelen ügy tárgyát képező esetkörre is alkalmazni rendelte Btk. 95. § (3) bekezdését, mely 2015. január 1. napjától hatályos, e miatt pedig a terhelti indítványban hivatkozott visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába sem ütközött.

Ugyancsak megállapítható az iratanyagból, hogy a terhelt saját maga, illetve védője útján jelen eljárást megindító beadványát megelőzően már több alkalommal indítványozta a 20.Bpk.48/2017/4. számú összbüntetési ítélet feltételes szabadságra vonatkozó részének megváltoztatását. Az elsőfokú bíróság helyesen észlelte, hogy a terhelti beadványok hasonlóságot mutatnak, azok mindegyike a feltételes szabadság lehetőségéből való kizárást vitatják, tartalmilag azonos indokok alapján. A törvényszék már az összbüntetési ítélet meghozatalakor hivatkozott a Btk. 95. § (4) bekezdésére, melyet a terhelt védője két korábbi alkalommal, a 2017. július 10. napján, illetve a 2017. december 7. napján kelt beadványaiban is kifogásolt. Az utóbbi beadvány tartalmilag gyakorlatilag azonos jelen indítvánnyal, a különbség mindössze a 10/2018. (VII. 18.) AB határozatra hivatkozás, mellyel kapcsolatban már a fentebb írtak szerint kifejtette a másodfokú bíróság, miért nem alkalmazható.

A terhelt beadványában hivatkozott 82/2010. BK vélemény, illetve az ezzel összefüggésben alkalmazandó - és az ügyészség által is nevesített - 3/2002. BJE. határozattal kapcsolatban a másodfokú bíróság utal a terhelt 2017. december 7. napján kelt beadványát jogerősen elbíráló Fővárosi Ítéltábla 1.Beüf.10.060/2018/3. számú határozatára, melynek indokolása szerint a kollégiumi vélemény a korábbi, 2015. január 1. napját megelőző helyzetre és a korábbi bírói gyakorlat vitathatatlanul pontos leírására vonatkozik, amikor a Btk. még nem tartalmazott erre vonatkozó rendelkezéseket. Ezt az álláspontot jelen másodfokú bíróság is osztotta, a törvény módosításával annak szövege a korábban kifejtettek szerint irányadó.

A Fővárosi Ítéltábla ezen okokból nem ítélte alaposnak a terhelti fellebbezést és az ügyészi indítványt, az első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék törvényesen állapította meg, hogy a terhelt a Btk. 95. § (4) bekezdése alapján feltételes szabadságra nem bocsátható, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Be. 598. § (1) bekezdés g) pontja szerinti tanácsulésen eljárva a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2018. december 17.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. . Németh Nándor s.k.. Lőrinczy Attila István s.k.
a tanács elnöke előadó bíró bíró